

CURS ACADÈMIC: 2005-2006

LLICENCIATURA: Comunicació Audiovisual

CURS: 3er.

Codi:	20779
Assignatura:	ESTÈTICA DE LA IMATGE Introducció als estudis visuals
Tipus d'assignatura:	Op
Nº de crèdits:	5
Professorat:	Josep M. Català Domènech Despatx: 122 josepmaria.catala@uab.es
Quatrimestre:	2º

PROGRAMA

1. Ètica, política i epistemologia de la cultura visual

- Realitat, verisme, realitats: antigues i noves visions del mon i la seva funció política i social
- La representació social
- Visió i identitat
- Cultura de la visió i representació de la cultura
- Mediologia visual: tecnologia i representacions

2. Fenomenologia de les imatges

- Estructura de les imatges
- De la imatge-copia a la imatge-simulacre i la imatge-red
- Visió i temps: la temporalitat complexa

3. Anàlisi de les representacions visuals

- Metodologies de la imatge i els estudis visuals
 - a. Investigació amb material visual
 - b. Anàlisi de continguts
 - c. Semiologia
 - d. Psicoanàlisi
 - e. Anàlisi del discurs
 - f. Inter i transdisciplinarietats

4. Introducció a l'història de la cultura visual

REQUISITS i AVALUACIONS

L'assistència a classe es obligatòria per aquells alumnes que desitgin fer un treball d'investigació com a forma de superar el curs. Els demés hauran d'acudir al examen final.

Els alumnes que desitgin efectuar un treball d'investigació es dividiran en grups, els quals tindran l'obligació d'intervenir en els debats que es suscitin durant el curs, així com de propiciar-los a partir de determinades lectures obligatòries i mitjançant la presentació a classe de materials visuals diversos, fruit de la seva investigació sobre la visualitat contemporània que culminarà amb el lliurament del treball final.

Els treballs finals hauran de ser lliurats l'últim dia de classe: el professor haurà decidit avanç quins grups o membres d'un grup poden fer-ho, a partir de la seva activitat a classe i de les tutories corresponents.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- AUMONT, Jacques: *La imagen*, Barcelona, Paidós, 1992
- CATALÀ, Josep M.: *La imagen compleja*. Bellaterra, Servicio de publicaciones de la UAB, 2005.
- MANGUEL, Alberto, *Leer imágenes*, Madrid, Alianza, 2002.

COMPLEMENTARIA

- AUMONT, Jacques: *La estética hoy*, Madrid, Cátedra, 2001.
- ARNHEIM, Rudolf: *Pensamiento visual*. Buenos Aires, Editorial Universitaria, 1971.
- BARBIERI, Daniele: *Los lenguajes del cómic*. Barcelona, Paidós, 1993.
- BARLOW, Horace et alt.: *Imagen y conocimiento*. Barcelona, Crítica, 1994.
- BOZAL, Valeriano (Ed.): *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Madrid, Visor, 1996.
- BRUSATIN, Manlio: *Historia de las imagenes*, Madrid, Julio Ollero, 1992.
- BRYSON, Norman: *Visión y pintura. La lógica de la mirada*. Madrid, Alianza, 1991.
- BURNETT, Ron: *How Images Think*, Cambridge, The MIT Press, 2004.
- CASTAÑEIRAS, Manuel A.: *Introducción al Método Iconográfico*, Santiago, Tórculo Ed., 1997.
- CATALA, Josep M.: *La violación de la mirada*. Madrid, Fundesco, 1993 (edición agotada: ejemplares en la biblioteca de Ciencias de la Comunicación y copia en html para quien la solicite).
- CATALÀ, Josep M.: "La mirada difusa: formaciones y deformaciones del espacio mítico contemporáneo", en "Anàlisi", nº 24, 2000.
- CATALÀ, Josep M.: "La rebelión de la mirada. Introducción a una fenomenología de la interfaz" en *Formats 3*, 2001 http://www.iaa.upf.es/formats/formats3/cat_e.htm (febrero, 2003).
- CATALÀ, Josep M.: "Problemas de la representación del espacio y el tiempo", "Lección

- básica" en Incom Portal de Comunicación: <http://www.portalcomunicacion.com/>
- CATALÀ, Josep M.: Comentario a "Los usos de las imágenes. Estudios sobre la función social del Arte y la comunicación visual" de E. H. Gombrich (Barcelona, Debate, 2003) en Incom Portal de Comunicación: <http://www.portalcomunicacion.com/>
- DE LA FLOR, Fernando R.: *Lecturas de la imagen simbólica*. Madrid, Alianza, 1995.
- DURAND, Gilbert: *Lo imaginario*, Barcelona, Ediciones del bronce, 2000.
- ELKINS, James: *The Domain of Images*, Ithaca, Cornell University Press, 1999.
- FREEDBERG, David: *El poder de las imágenes*. Madrid, Cátedra, 1992.
- GAUTHIER, Guy: *Veinte lecciones sobre la imagen y el sentido*. Madrid, Cátedra, 1986.
- GIBSON, James J.: *La percepción del mundo visual*. Buenos Aires, Ediciones Infinito, 1974.
- GOMBRICH, E.H.: *Arte e ilusión*. Barcelona, Gustavo Gili, 1979.
- GRAU, Oliver: *Virtual Art. From Illusion to Immersion*, Cambridge, The MIT Press, 2003.
- GRAU REBOLLO, Jorge: *Antropología visual*, Edicions Bellaterra, 2002.
- GUBERN, Román: *La mirada opulenta*. Barcelona, Gustavo Gili, 1987.
- GUBERN, Román: *Del bisonte a la realidad virtual*. Barcelona, Anagrama, 1996.
- GUBERN, Román: *Patologías de la imagen*. Barcelona, Anagrama, 2004.
- HOFFMAN, Donald: *Visual Intelligence*, Nueva York, W.W. Norton & Co, 2000.
- KRESS, Gunther y VAN LEEUWEEN, Theo: *Reading Images (The Grammar of Visual Design)*. Londres, Routledge, 1996.
- KUBOVY, Michael: *Psicología de la perspectiva y el arte del Renacimiento*. Madrid, Trotta, 1996.
- MALDONADO, Tomás: *Lo real y lo virtual*. Barcelona, Gedisa, 1994.
- MIRZOEFF, Nicholas: *Visual culture reader*. Londres, Routledge, 1998.
- MITCHELL, W.J.T.: *Picture Theory*, Chicago, University of Chicago Press, 1994.
- PANOFSKY, Erwin: *Ensayos sobre iconología*. Madrid, Alianza, 1992.
- RHEINGOLD, H.: *La realidad virtual*. Barcelona, Gedisa, 1994.
- RELLA, Franco: *Confins. La visibilitat del món i l'enigma de la autorepresentació*, València, Edicions 3&4, 1998.
- ROSE, Gillian: *Visual Methodologies*, Londres, Sage Publications, 2001
- SCHAPIRO, Guy: *Archeologies of Vision*, Chicago, The University of Chicago Press, 2003.
- STAFFORD, Barbara Maria: *Good Looking: Essays on the Virtue of Images*, Cambridge, The MIT Press, 1997.
- STOICHITA, Victor I.: *La invención del cuadro*, Barcelona, Edicinel del Serbal, 2000.
- TOMÁS, Facundio: *Escrito, pintado*. Madrid, Visor, 1998.
- VALERO SANCHO, José Luis: *La infografía, técnicas, análisis y usos periodísticos*, Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona, 2001
- WARDRIP-FRUIIN, N. & HARRIGAN, P.: *First Person. New Media as Story, Performance, and Game*, Cambridge, The MIT Press, 2004
- ZUNZUNEGUI, Santos: *Pensar la imagen*. Madrid, Cátedra, 1989.